

Riksbankens finansmarknadsstatistik (FMR)**2004**

FM5001

Innehåll

SCBDOK 3.0	
0 Administrativa och legala uppgifter 0.1 Ämnesområde 0.2 Statistikområde 0.3 SOS-klassificering 0.4 Statistikansvarig 0.5 Statistikproducent 0.6 Uppgiftsskyldighet 0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter 0.8 Gallringsföreskrifter 0.9 Internationell reglering 0.9.1 EU-reglering 0.9.2 Övrig internationell reglering 0.10 Syfte och historik 0.11 Statistik användning 0.12 Uppläggning och genomförande 0.13 Internationell rapportering 0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar	1 Innehållsöversikt 1.1 Observationsstorheter 1.1.1 Företagsobjekt 1.1.2 Dimensionsvariabler som identifierar mätvariabler 1.1.3 Mått 1.2 Statistiska målstorheter 1.2.1 Redovisningsgrupper 1.2.2 Mått 1.3 Utfloeden: statistik och mikrodata 1.4 Dokumentation och metadata
2 Uppgiftsinsamling 2.1 Ram och ramförfarande 2.2 Urvalsförfarande 2.3 Mätinstrument 2.4 Insamlingsförfarande 2.5 Databeredning	3 Slutliga Observationsregister 3.1 Produktionsversioner 3.2 Arkiveringsversioner 3.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången
4 Statistisk bearbetning och redovisning 4.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler 4.1.1 Urval 4.1.2 Imputering och bortfallshantering 4.1.3 Antaganden 4.2 Redovisningsförfaranden	

Till dokumentet hör flera bilagor i form av blanketter. För att få tillgång till dessa, kontakta kontaktpersonen för den berörda produkten.

Denna dokumentation är upprättad i efterhand

Detta dokument avser referensåret 2004. Det är framtaget 2016, och innehåller den information som var känd 2016. Det innebär att vissa uppgifter kan saknas eller vara bristfälliga, vilket kan vara av betydelse för förståelsen av kvaliteten i statistiken.

Statistikens benämning i detta dokument är den som gällde när statistiken publicerades. Hänvisningar till lagrum görs till dåvarande lagstiftning.

0 Administrativa och legala uppgifter

0.1 Ämnesområde

Finansmarknad.

0.2 Statistikområde

Ämnesövergripande statistik

0.3 SOS-klassificering

Finansmarknadsstatistik, FM5001 ingår inte i SOS-systemet. Undersökningen sker på uppdrag av Sveriges Riksbank som är ansvarig myndighet för statistiken.

0.4 Statistikansvarig

Sveriges riksbank
Avdelningen för penningpolitik
Postadress: 103 37 STOCKHOLM
Besöksadress: Brunkebergstorg 11
Kontaktperson: Kristian Tegbring
Telefon: 08-787 00 00
Telefax: 08-21 05 31
E-post: förnamn.efternamn@riksbank.se

0.5 Statistikproducent

Statistiska centralbyrån
Enheten för finansmarknadsstatistik
Postadress: Box 24 300, 104 51 STOCKHOLM
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Christina Ekblom
Telefon: 08-506 940 00
Gruppteleson Finansmarknadsstatistik: 08-506 942 40
Telefax: 08-661 52 61
E-post: förnamn.efternamn@scb.se
Grupp-e-post: Finansmarknadsstatistik: fmr@scb.se

0.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt 6 kap. 9§ lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank (Riksbanken).

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

Statistiksekretessen regleras i 9 kap. 4§ sekretesslagen (1980:100) och innebär i huvuddrag att statistikuppgifter som kan hänföras till ett enskilt institut inte får lämnas ut då den klassas som mycket känslig. Enligt 14 kap. 4§ samma lag kan emellertid sekretess till skydd för den enskilde helt eller delvis efterges av den enskilde själv.

0.8 Gallringsföreskrifter

Riksbanken är ansvarig för arkivering enligt tillämpliga arkivbestämmelser. SCB förbereder för arkivering och överlämnar årligen till Riksbanken material som skall arkiveras. Grunddata och andra register bevaras digitalt och konverteras av SCB till det format som Riksarkivet fastställt. Ifyllda blanketter och annat primärmaterial som tillhör uppdraget skall på Riksbankens begäran gallras av SCB i enlighet med gällande arkivbestämmelser. Erfordras Riksarkivets tillstånd till gallringen skall detta inhämtas av Riksbanken. Publikationer och lämnade rapporter bevaras på papper och överlämnas till Riksbanken. Metod- och systemdokumentation bevaras enligt SCB:s rutiner. Diarieförda handlingar bevaras också enligt SCB:s rutiner.

Det innebär bl.a. att

- pappersblanketter kan gallras så fort data förts över till SCB:s datasystem för finansmarknadsstatistik (det s.k. FMR-systemet). Övrigt s.k. primärmaterial, dvs. gamla versioner av indata i FMR, ska sparas i FMR-systemet minst två år,
- senaste versionen av indata på institutnivå per period (s.k. grunddata) ska arkiveras digitalt av SCB och levereras till Riksbanken, som sparar det för ”all framtid”.

Dessutom har SCB i samråd med Riksbanken beslutat att

- standardiserade leveransvariabler/leveranser arkiveras digitalt och lämnas till Riksbanken, som sparar det för ”all framtid”.

Därutöver skall varje institut som lämnar uppgifter elektroniskt spara en undertecknad kopia av rapporten i läsbar form i minst två år efter utgången av den rapportperiod som uppgiften avser. Även kopior av rättelser och andra ändringar av lämnade uppgifter som institutet gör skall undertecknas och sparas i minst två år. Detta i enlighet med Riksbankens föreskrifter och allmänna råd RBFS 1997:5 och 2003:2.

0.9 Internationell reglering

0.9.1 EU-reglering

Finansmarknadsstatistik avseende monetära finansinstitut regleras av Council Regulation (EC) No 2533/98 of 23 November 1998 - concerning the collection of statistical information by the European Central Bank (ECB). Den specificeras mer noggrant i guideline ECB/2003/2 och i förordning om konsoliderade balansräkningar för monetära finansinstitut ECB/2001/13. Statistik över räntesatser som tillämpas av monetära finansinstitut på inlåning och utlåning regleras i guideline ECB/2002/5.

0.9.2 Övrig internationell reglering

Rapport över Utländska Tillgångar och Skulder (RUTS) regleras BIS Papers No 16 Guide to the international banking statistics (April 2003).

Derivatstatistiken regleras i Bank for International Settlements (BIS) “Guidelines for semi-annual OTC derivatives statistics” som BIS skickar ut inför varje statistikomgång.

Statistiken avseende Special Data Dissemination Standards (SDDS) regleras i International Monetary Funds (IMF) “Guide to the Special Data Dissemination Standard”.

0.10 Syfte och historik

Riksbanken har sedan lång tid tillbaka tagit fram statistik över svenska monetära finansinstitut (MFI) och de finansiella marknaderna, s.k. finansmarknadsstatistik. Per mars 2003 tog SCB över insamling och produktion av finansmarknadsstatistiken på uppdrag av Riksbanken. Överflyttning av räntestatistiken skedde dock först per juni 2004. Uppgifterna samlas i huvudsak in månadsvis. Vissa uppgifter insamlas endast kvartals-, halvårs- och årsvis.

Statistiken ger en bild av den övergripande strukturen av

- MFI:s tillgångar och skulder
- utvecklingen av penningmängd och kreditgivning (in- och utlåning)
- in- och utlåningsräntor
- värdepappersmarknaden
- land- och valutafördelning av utländska tillgångar och skulder
- OTC- derivat¹

Finansmarknadsstatistiken (balansstatistiken) har existerat under större delen av 1900-talet. Från juni 1977 t.o.m. december 1994 producerades den av SCB på uppdrag av Finansinspektionen (tidigare Bankinspektionen). Därefter övertogs produktionen av Riksbanken under perioden januari 1995 till februari 2003. Fr.o.m. juni 2004 ingår uppgifter om omvärderingar i balansstatistiken.

Uppgifter om bostadsinstitutens upplåning har samlats in av Riksbanken från 1989.

Uppgifter om certifikatprogram på den svenska marknaden har samlats in sedan december 1985, obligations- och förlagslåneemissioner sedan januari 1996.

Uppgifter om individuellt pensionssparande (RIPS) har samlats in sedan 1994 och regleras i Lag om individuellt pensionssparande (1993:931). RIPS avser ett långsiktigt sparande med rätt till skatteavdrag.

Vissa tidsserier i rapportering av utländska tillgångar och skulder (RUTS) har samlats in från banker sedan 1978. Statistiken har under 80-talet utvecklats med uppdelningar på länder och valutor.

Uppgifter till BIS derivatstatistik har samlats in från de fyra storbankerna sedan 1998. Per december 2004 utökas den med Credit Default Swaps (CDS) med nedbrytningar på rating, löptid och underliggande instrument. Under 2004 genomförs även undersökningen BIS Triennial Survey avseende derivat. Den genomförs vart tredje år.

Riksbankens tillgångar och skulder (ECB-BSI) samlas in och levereras till ECB fr.o.m. 2004.

Statistik över in- och utlåningsräntor (MIR), som Sveriges riksbank tidigare samlat in, läggs över på SCB fr.o.m. juni 2004.

Uppgifter om icke monetära värdepappersbolags (OFI) tillgångar och skulder samlas in på uppdrag av Finansinspektionen och fr.o.m. 2004 levereras dessa till ECB.

Finansiella strukturindikatorer (SSI) levereras till ECB fr.o.m. 2004.

¹ OTC- derivat (Over the counter) består av onoterade derivatinstrument som handlas genom mäklare.

Tidigare hade de olika institutgrupperingarna olika lagstiftningar, men fr.o.m. den 1 januari 1994 infördes Lagen om kreditmarknadsbolag, vilken omfattar bolag som tidigare var kreditaktiebolag eller finansbolag. Den 1 juli 1997 ersattes denna av Lagen om finansieringsverksamhet, varvid även ekonomiska föreningar gavs möjlighet att bedriva finansieringsverksamhet. Benämningen kreditmarknadsbolag ersattes härmed med kreditmarknadsföretag.

0.11 Statistikanvändning

Statistiken har ett stort användningsområde och många användare. Statistiken används bl.a. av nedanstående användare och till följande ändamål:

- Statistiken utgör ett viktigt underlag i SCB:s finans- och nationalräkenskaper,
- Riksbanken använder statistiken för att följa utvecklingen på kapital-, valuta- och kreditmarknaderna,
- Europeiska Centralbanken (ECB) och Bank for International Settlements (BIS) använder statistiken för att bl.a. följa den ekonomiska och monetära utvecklingen,
- Forskare, journalister och studenter använder statistiken för olika typer av utredningar och forskningsändamål,
- Därutöver används statistiken av de rapporterande instituten själva för bl.a. marknadsanalyser.

0.12 Uppläggning och genomförande

Balans- och emissionsstatistik redovisas månadsvis. Statistiken bygger på uppgifter hämtade ur MFI-blanketten, som regleras av Riksbankens författningssamling RBFS 2003:2, emissionsrapporterna och upplåningsspecifikationerna som regleras i RBFS 1997:5. MFI-blanketten lämnas in månadsvis av de största instituten som tillsammans har en balansomslutning som uppgår till minst 95 procent av de rapporterings-skyldiga institutens sammanlagda balansomslutning. De mindre instituten lämnar endast en statistikrapport för varje kvartal som SCB använder som underlag för imputering mellanliggande månader. Avgränsningen mellan 95 procent (månadsvis) och 5 procent (kvartalsvis) avgörs för varje kalenderår med hänsyn till förhållandena den 30 september närmast föregående år.

Ränteanalys samlas in kvartalsvis från ett urval av större svenskägda banker och från samtliga bostadsinstitut. Rapporteringen regleras i RBFS 1997:5

RIPS- och RUTS-statistiken redovisas kvartalsvis. RIPS rapporteras av pensionssparinstitut, dvs. institut med Finansinspektionens tillstånd att bedriva pensionssparrörelse såsom banker, värdepappersbolag, företag som har tillstånd att bedriva värdepappersrörelse och utländska värdepappersföretag med filial i Sverige. RUTS rapporteras av svenskägda banker (inklusive dotterbanker och filialer verksamma i utlandet) och utlandsägda banker verksamma i Sverige med betydande positioner mot utlandet. RUTS-populationen ses över per september varje år. Rapporteringen av RIPS och RUTS regleras i RBFS 1997:5.

Derivatstatistiken samlas halvårsvis in från de fyra storbankerna på konsoliderad nivå, dvs. inklusive dotterbanker och filialer i utlandet, för BIS räkning. Vart tredje år genomför BIS en större global undersökning, Triennial Survey.

Uppgifterna till SSI-statistiken samlas in och levereras en gång per år till ECB. De avser finansinstitut, försäkringsföretag och pensionsinstitut och regleras i ECB/2003/2.

Därutöver inhämtas vissa uppgifter från Riksgäldskontoret, Riksbanken, Finansinspektionen samt annan ekonomisk statistik från SCB.

All statistik samlas in elektroniskt via FMR-systemet. Statistiken är en snabbstatistik, vilket innebär att SCB kan göra revideringar av värden i efterhand. Statistiken innehåller inga bokslutsdispositioner, vilket gör att uppgifterna inte blir fullt jämförbara med den statistik som bygger på uppgifter som lämnas efter bokslut.

0.13 Internationell rapportering

Till ECB levereras månadsvis och kvartalsvis balansstatistik för MFI (ställnings- och förändringsvärden) enligt ECB:s förordning ECB 2001/13. Månadsvisa leveranser av emissioner, kvartalsvisa leveranser av balansstatistik för OFI och årsvisa leveranser av strukturindikatorer sker enligt ECB:s guideline ECB/2003/2. Räntestatistik levereras kvartalsvis enligt guideline ECB/2002/5. Leveranser sker elektroniskt via GESMES-filer².

Till IMF levereras månadsvis underlag till International Financial Statistics (IFS) i Excelformat via e-post. Uppgifter till IMF:s SDDS-statistik skickas till Riksbanken i Excelformat via e-post och publiceras på Riksbankens webbplats. SDDS-rapporteringen sker enligt IMF:s ”Guide to the Special Data Dissemination Standard”.

Till OECD levereras månadsvis penningmängdsuppgifter i Excelformat via e-post.

Rapporteringen till IMF och OECD grundar sig på en överenskommelse med Riksbanken.

Till BIS levereras kvartalsvis uppgifter om utländska tillgångar och skulder enligt BIS ”BIS Papers No 16 Guide to the international banking statistics (April 2003), samt halvårsvis uppgifter om OTC-derivat enligt BIS ”Guidelines for semi-annual OTC derivatives statistics”. 2004 levereras också Triennial Survey som är en global derivatundersökning som görs vart tredje år. Leveranser sker elektroniskt via GESMES-filer.

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

En mer omfattande räntestatistik samlas in fr.o.m. augusti 2005.

RUTS ses över per juni 2005 med utökad population, riskrapportering och omstrukturering av landgrupper.

Leverans av uppgifter till Riksbanken för publicering på OM:s³ webbplats upphör per januari 2006.

Under 2007 genomförs undersökningen BIS Triennial Survey avseende derivat. Den genomförs vart tredje år.

² GESMES (Generic Statistical Message) har utvecklats inom ramen för internationellt samarbete. Det är ett självbeskrivande format, dvs. en fil som lagras i GESMES-format innehåller sin egen beskrivning (metadata och processdata).

³ OM (Optionsmäklarna)

1. Innehållsöversikt

1.1 Observationsstorheter

Statistiken skall ge information om utvecklingen på den svenska finansmarknaden. På denna marknad sker ständigt en stor mängd transaktioner och värdförändringar. Låntagare lånar av långivare eller återbetalar lån, fordringar omvärderas, aktier emitteras, aktiekurser ändras etc. Enskilda sådana finansiella "händelser" skulle teoretiskt kunna registreras och beskrivas men det vore inte praktiskt hanterbart att samla in. De finansiella instituten redovisar ställningsvärden vid en viss tidpunkt för ett antal "statistiska konton" samt summan av vissa typer av finansiella händelser under en rapportperiod. Undersökningen bygger alltså på observationer från två slag av objekt, institut och finansiella händelser.

Finansiellt institut

Identifierande variabler:

- Institutnummer
- Namn
- Adress
- Kontaktperson

Mätvariabler (med 14 dimensioner):

- Ställningsvärden vid slutet av månad/kvartal/halvår eller förändringsvärden under perioden (avgörs av dimension 1. Konto).

Uppgiftslämnaren aggregerar de finansiella händelserna och levererar informationen till SCB i form av dimensionsvariabler.

Finansiell händelse

Identifierande variabler (dimensioner):

1. Konto: (anger vilken typ av data det rör sig om)
2. Kontoslag: (anger sida i balansräkningen)
3. Kontopost: (anger typ av tillgång eller skuld)
4. Löptid (typ av tidsrelaterade villkor)
5. Ändamål (för in- och utlåning samt aktier)
6. Säkerhet (underliggande tillgång)
7. Land (där motparten befinner sig)
8. Motpart (typ av institutionell sektormotpart)
9. Valuta
10. Värdering (värderingstyp som gäller för objektet)
11. Sort (antal, summa eller liknande)
12. Uppgiftslämnare
13. År
14. Period

Mätvariabel:

- Värde

1.1.1 Företagsobjekt

I undersökningen ingår ett antal populationer. I huvudsak består populationerna av svenska⁴ monetära finansinstitut (MFI) och deras filialer i utlandet. MFI definieras som finansiella företag vars verksamhet är att ta emot inlåning och/eller nära substitut till inlåning från andra än monetära finansinstitut och som för egen räkning ger krediter och/eller placerar i värdepapper (MIS 2001:2 och RBFS 2003:2, bilaga 8, § 2).

I MFI ingår följande delsektorer:

- Centralbanker (sektor 211)
- Banker (sektor 212)
- Bankfilialer till banker i utlandet (sektor 213)
- Bostadsinstitut (sektor 214)
- Andra monetära kreditmarknadsföretag (sektor 215)
- Monetära värdepappersfonder (sektor 216)
- Monetära värdepappersbolag och fondkommissionärer (sektor 217)
- Övriga monetära finansinstitut (sektor 219).

Riksbanken använder sig inte av samma rapportformulär som övriga MFI och när det inte särskilt påtalas avser därför begreppet MFI här MFI förutom Riksbanken.⁵

Tills vidare samlas inga uppgifter in från monetära värdepappersfonder. Detta beror främst på att denna sektor är så pass liten sett till totala MFI att skillnaden mellan att samla in eller inte är försumbar⁶.

För rapportering av **in- och utlåningsräntor** ingår samtliga bostadsinstitut (sektor 214) samt ett urval av större svenskägda banker (sektor 212). För rapportering av **emissionsstatistiken** ingår samtliga MFI-institut som har Finansinspektionens tillstånd att emittera värdepapper på den svenska marknaden för egen eller för annans räkning.

För rapportering av **upplåningsspecifikationen (6099)** ingår de MFI-institut som enligt bolagsordningen har till huvuduppgift att finansiera bostäder (dvs. bostadsinstitut, sektor 214, ovan).

För rapportering av **individuellt pensionssparande (RIPS)** ingår samtliga institut som innehar Finansinspektionens särskilda tillstånd att bedriva pensionssparrörelse (IPS) i Sverige.

För rapportering av **utländska tillgångar och skulder (RUTS)** ingår svenskägda banker (inklusive dotterbanker och filialer verksamma i utlandet) och utlandsägda banker verksamma i Sverige med betydande positioner mot utlandet. Fastställandet av RUTS-populationen utgår från de institut i sektor 212 "Banker (utom centralbanker)" och deras eventuella filialer i utlandet samt sektor 213 "Bankfilialer till banker i utlandet" med betydande positioner mot utlandet. Kontroll av populationen sker en gång per år avseende förhållandena per 30:e september.

⁴ Med svenska avses institut verksamma inom Sveriges gränser.

⁵ Det som här benämns MFI avser alltså i huvudsak det som brukar kallas för OMFI (Other Monetary Financial Institutions), dvs. MFI förutom centralbank.

⁶ Bedömningen baseras på Finansinspektionens kvartalsvisa insamling av investeringsfonder.

För rapportering av **OTC-Derivat** ingår de största inhemsägda instituten på derivatmarknaden, vilka i Sverige består av de fyra svenskägda storbankerna. Rapporteringen sker på konsoliderad nivå dvs. inklusive dotterbanker och filialer verksamma i utlandet.

Varje institut (inklusive bankfilialer till banker i utlandet) i ovanstående populationer är en juridisk person med undantag för de monetära värdepappersfonderna som betraktas som skatteobjekt.

Därutöver inhämtar SCB ett fåtal uppgifter från eller via följande källor:

Från Riksgäldskontoret inhämtas den svenska statsskulden.

Från Riksbanken inhämtas deras tillgångar och skulder samt uppgift över avista valutaflöden vid månadens slut. Även utlandets innehav av statsskuldväxlar inhämtas från Riksbanken.

Från SCB inhämtas livförsäkringsbolagens, AP-fondernas och premiepensionsmyndighetens totala placeringar i penningmarknadsinstrument utgivna av den svenska staten i total valuta. Även en totalsiffra avseende obligationer på den svenska marknaden emitterade av icke-finansiella företag och investmentbolag samt kommuners och landstings totala emitterade obligationer hämtas från denna källa.

Från Finansinspektionen hämtas vissa balans- och resultatposter exempelvis ränteintäkter och kreditförluster för MFI totalt. Antalsuppgifter till strukturindikatorerna om anställda i och filialer till kreditinstitut hämtas också från FI.

1.1.2 Dimensionsvariabler som identifierar mätvariabler

Varje statistikuppgift som instituten ska rapportera till SCB identifieras med 14 s.k. dimensionsvariabler:

1. Konto: anger vilken typ av data det rör sig om (exempelvis ingående eller utgående balans, bruttoförändringar, utanför balansräkningen).
2. Kontoslag: anger sida i balansräkningen (tillgång/skuld).
3. Kontopost: anger typ av tillgång eller skuld (exempelvis in- och utlåning, aktier och andra värdepapper).
4. Löptid: anger typ av tidsrelaterade villkor (exempelvis ursprunglig löptid och återstående löptid).
5. Ändamål: i de fall som in- och utlåning specificeras efter ändamål, anges ändamålet i denna variabel. Även ändamål avseende aktier specificeras här.
6. Säkerhet: anger om tillgången har en underliggande tillgång i botten (exempelvis småhus, aktier, borgen) eller om underliggande tillgång saknas (exempelvis blancokrediter).
7. Land: anger land eller landgrupp där motparten befinner sig.
8. Motpart: anger typ av institutionell sektormotpart. För motpartsklassificering används främst två standarder, ESA⁷ och INSEKT 2000⁸.
9. Valuta: anger i vilken valuta eller valutagrupp som tillgången/skulden är tagen.

⁷ ESA = European System of national and regional Accounts

⁸ INSEKT = Standard för institutionell sektorindelning

10. Värdering: anger vilken värderingstyp som gäller för objektet (exempelvis nominellt, bokfört eller verkligt värde).
11. Sort: anger om det insamlade värdet står för antal, summa eller liknande. Om värdet står för summa anger denna dimension till vilken valuta som värdet är omräknat i (oftast SEK).
12. Uppgiftslämnare: anger vilket institut som har lämnat uppgiften/uppgifterna.
13. År: anger det kalenderår för vilket databasen innehåller data.
14. Period: anger för vilken period som värdena gäller (exempelvis januari, kvartal 1, halvår 1).

Varje dimensionsvariabel har en värdemängd med minst två egentliga värden (medlemmar). Dimensionsvariablerna 1-11 innehåller också värdet 'X' som betecknar "ej specificerat". Idag samlas uppåt 40 000 kombinationer av ovanstående variabler in men i teorin är betydligt fler kombinationer tänkbara.

1.1.3 Mått

I undersökningen insamlas ställningsvärden avseende den sista kalenderdagen i månad, kvartal eller halvår. Förändringsvärden beskriver summan av alla förändringar som skett från senaste rapporteringstillfället till det aktuella rapporteringstillfället för vissa poster.

Ställnings- och förändringsvärden samlas i de flesta fall in i tusental kronor. I vissa fall samlas antalsuppgifter in.

1.2 Statistiska målstorheter

1.2.1 Redovisningsgrupper

Statistiken presenteras främst utifrån en balansräkningsstruktur innehållande tillgångar och skulder som bryts ner på mer eller mindre finfördelade nivåer och motparter. Därutöver särredovisas in- och utlåningsräntor, individuellt pensionssparande, derivatmarknaden, utländska tillgångar och skulder och värdepappersmarknaden. Statistiken presenteras främst i form av ställningsuppgifter men även som räntesatser, antals- och förändringsuppgifter.

Part (i många fall detsamma som rapporterande institut) presenteras antingen med hela populationen som en grupp eller för en eller flera speciellt intressanta institutgrupper inom populationen, t.ex. banker, bostadsinstitut och finansbolag. Avseende MFI- populationen presenteras statistiken beroende på statistikleverans antingen inklusive eller exklusive svenska instituts filialer i utlandet.

Motpart finns uppdelat per land eller landgrupp och per institutionell sektor/delsektor. Indelningarna följer INSEKT 2000 med skillnaden att utländska motparter specificeras på olika sektorer. Vanliga landindelningar är Sverige, EMU-länder, övriga EU-länder och övriga världen. Vanliga sektorindelningar är dels MFI och dess delsektorer, dels svensk allmänhet⁹ där exempelvis hushåll och icke-finansiella företag kan nämnas.

⁹ Svensk allmänhet består av sektorerna Kommuner och landsting, Staten utom Riksgäldskontoret, Icke- monetära värdepappersfonder, Finansiella serviceföretag, Finansiella företags icke- vinstdrivande organisationer, Investmentbolag, Icke-monetära kreditmarknadsföretag, Övriga finansinstitut, Icke- finansiell företagssektor samt Hushåll inklusive Hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Tillgång eller skuld kan presenteras i enskild valuta eller valutagrupp. Vanliga enskilda valutor är svenska kronor (SEK), Euro (EUR) och amerikanska dollar (USD). Vanliga valutagrupper är inhemsk valuta, utländsk valuta och total valuta.

Även löptid och säkerhet är centrala indelningsgrunder i statistiken.

In- och utlåning är två mycket centrala poster i statistiken och exempelvis kan nämnas utlåning till svenska hushåll som är en av de viktigaste redovisningsgrupperna. Utlåning till hushåll presenteras som stockuppgifter vid slutet av respektive månad och som specificerade parter finns banker, bostadsinstitut och finansbolag. Även räntor på in- och utlåning är centrala uppgifter.

Även penningmängden (M0 och M3) är ett mycket centralt redovisningsmått. M0 definieras som allmänhetens innehav av sedlar och mynt (svenska kronor) och beräknas utifrån riksbankens totala mängd utelöpande sedlar och mynt reducerat med bankers innehav av sedlar och mynt. M3 definieras som allmänhetens innehav av sedlar och mynt (M0), svensk allmänhets inlåning i bank (alla bindningstider och valutor exkl. IPS) samt svensk allmänhets innehav av bankcertifikat utgivna i svenska kronor. Bankinlåningen från svensk allmänhet presenteras specificerad på hushåll, icke-finansiella företag och övriga. Bankcertifikat presenteras också separat.

1.2.2 Mått

1.3 Utflöden: statistik och mikrodata

Statistiken publiceras i text, tabeller och diagram i publikationen Riksbankens finansmarknadsstatistik som publiceras på SCB:s webbplats, www.scb.se under Statistik efter ämne/Finansmarknad.

Delar av statistiken publiceras också i Sveriges Statistiska Databaser (SSD). Produkten FM0401 (Banker och kreditmarknadsföretag, tillgångar och skulder) publiceras på SCB:s webbplats, www.scb.se.

Därutöver skickas statistikleveranser till:

- Europeiska Centralbanken (ECB), www.ecb.int. Materialet levereras i GESMES-filer men publiceras inte under 2004.
- Bank for International Settlements (BIS) som underlag till bl.a. publikationen The Quarterly Review. Publikationen går att finna på BIS webbplats, www.bis.org. Materialet skickas i GESMES-filer.
- International Monetary Fund (IMF) som underlag till publikationen International Financial Statistics. Publikationen går att finna på IMF:s webbplats, www.imf.org. Materialet levereras i Excelformat via e-post.
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Leveranser sker via e-post i Excelformat och siffrorna går att finna på OECD:s webbplats, www.oecd.org.
- OM (OMX), Optionsmäklarna (OM blev under 2003 OMX genom en sammanslagning av OM och HEX). Materialet levereras via e-post i Excelformat till Riksbanken som i sin tur lägger ut det på OM:s webbplats. Statistiken är endast tillgängligt för OM:s medlemmar.

- Riksbanken, som publicerar s.k. SDDS-statistik (Special Data Dissemination Standard).
Leveransen sker via e-post och statistiken publiceras på Riksbankens webbplats, www.riksbank.se.

1.4 Dokumentation och metadata

Mer detaljerad information samt uppgifter om statistiken i form av regelverk, population och blanketter finns på Finansmarknadsstatistikens webbplats, www.fmrwebb.scb.se.

2 Uppgiftsinsamling

Produkten omfattar ett 10-tal olika primärdatainsamlingar. Samtliga undersökningar är totalundersökningar, varav en med begränsad inrapporteringsfrekvens beroende på de insamlade institutens storlek (för närmare information se avsnitt 2.2). Uppgifter samlas huvudsakligen in på månadsbasis men även per kvartal, halvår och år. Därutöver inhämtas vissa uppgifter från Riksbanken, Finansinspektionen och Riksgäldskontoret samt annan ekonomisk statistik inom SCB.

2.1 Ram och ramförfarande

Riksbankens statistikinsamling regleras i 6 kap. 9 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank som bl.a. fastställer uppgiftslämnarplikten. Uppgiftslämnarplikten avgränsas till de finansiella institut som står under Finansinspektionens tillsyn. Utifrån dessa tillstånd fastställer Riksbanken de institut som skall ingå i populationen svenska monetära finansinstitut (MFI) (för definition se avsnitt 1.1.1). Riksbanken sammanställer och underhåller sedan förteckningen över svenska MFI som finns publicerad dels på Riksbankens webbplats, www.riksbank.se, och dels på ECB:s webbplats, www.ecb.int.

Observera att inga uppgifter samlas in från sektor 216 monetära värdepappersfonder trots att den tillhör MFI-populationen (för mer information se avsnitt 1.1.1).

För rapportering av emissionsstatistiken ingår de MFI-institut som har Finansinspektionens tillstånd att emittera värdepapper för egen eller för annans räkning. Uppgifter om tillstånd återfinns på Finansinspektionens webbplats, www.fi.se.

För rapportering av individuellt pensionssparande (RIPS) ingår samtliga institut som innehar Finansinspektionens särskilda tillstånd att bedriva pensionssparrörelse (IPS) i Sverige. Finansinspektionen sammanställer en förteckning över samtliga institut med detta tillstånd och vidarebefordrar denna till SCB.

För rapportering av utländska tillgångar och skulder (RUTS) ingår svenskägda banker (inklusive dotterbanker och filialer verksamma i utlandet) och utlandsägda banker verksamma i Sverige med betydande positioner mot utlandet. För rapportering av BIS OTC Derivat ingår de fyra svenskägda storbankerna på konsoliderad nivå dvs. inklusive deras dotterbanker och filialer verksamma i utlandet. Instituterna är skyldiga att meddela SCB när nya dotterbanker eller filialer startas. Dotterbanker och filialer verksamma i utlandet ingår i rapporteringsskyldigheten p.g.a. sitt svenska moderbolag. SCB underhåller fortlöpande den förteckning över bolag som ingår i rapporteringsskyldigheten för RUTS och BIS OTC Derivat.

Information om vilka institut som rapporterar vilken blankett publiceras på SCB:s webbplats för finansmarknadsstatistik www.fmrwebb.scb.se, under rapporteringsskyldighet.

2.2 Urvalsförfarande

Rapportering av balansstatistiken (MFI-blanketten) är en totalundersökning, dock med varierad inrapporteringsfrekvens beroende på institutens storlek. De monetära finansinstitut (exklusive monetära värdepappersfonder), som tillsammans har en balansomslutning som uppgår till minst 95 procent av de rapporteringsskyldiga institutens sammanlagda balansomslutning, rapporterar månadsvis. Övriga institut, som tillsammans har en balansomslutning som uppgår till högst 5 procent av de rapporteringsskyldiga institutens sammanlagda balansomslutning, rapporterar

kvartalsvis. Avgränsningen mellan minst 95 procent (månadsvis) och högst 5 procent (kvartalsvis) avgörs inför varje kalenderår med hänsyn till förhållandena den 30:e september. Instituterna som rapporterar kvartalsvis ingår i mellanliggande månader med imputerat ställningsvärde från föregående kvartal.

RAM- OCH URVALSSTORLEKAR 2004

Delpopulation	Antal företag på marknaden	Antal företag som skall lämna uppgifter
MFI Totalt	237-247	237-247
MFI 95-procents gruppen	52-59	52-59
MFI 5-procents gruppen	184-191	184-191
Ränteanalys	17-18	17-18
RUTS	27-30	27-30
BIS Derivat	4	4
RIPS	95-96	95-96
Emissionsrapporterna		
R247	19	19
R248	24-25	24-25
R710	17-18	17-18
Upplåningsspecifikation (6099)	8-9	8-9

Då institut kan tillkomma och falla bort under ett kalenderår kan antalet institut variera mellan olika rapportperioder.

2.3 Mätinstrument

Majoriteten av blanketterna inrapporteras elektroniskt till SCB. Om instituten inte kan eller vill rapportera blanketten elektroniskt finns möjligheten att rapportera pappersblankett via post eller fax. Endast något enstaka institut rapporterar på pappersblankett.

Statistikens innehåll och upplägg regleras genom RBFS 1997:5, se bilaga 1 och RBFS 2003:2, se bilaga 2. Utöver RBFS finns kompletterande anvisningar till varje blankett. Nedan följer en sammanställning över samtliga blanketter och anvisningar.

MFI-blanketten: Månadsrapport över tillgångar och skulder. Rapporteringen avser främst ställningen vid månadsens slut men i vissa fall även förändringen under månaden.

För blankett som gäller t.o.m. april 2004, se bilaga 3.

För blankett som gäller per maj 2004, se bilaga 4

För blankett som gäller fr.o.m. juni t.o.m. augusti 2004, se bilaga 5.

För blankett som gäller fr.o.m. september t.o.m. november 2004, se bilaga 6.

För blankett som gäller fr.o.m. december 2004, se bilaga 7.

För anvisningar, se bilaga 8.

Bankräntor: Kvartalsrapport över bankernas in- och utlåningsräntor. Räntan redovisas som beloppsvägt genomsnitt av räntesatser, dels per produkt/sector dels totalt. Rapporteras av ett urval större banker.

För blankett som gäller per juni 2004, se bilaga 9.

För blankett som gäller per september och december 2004, se bilaga 10.

För anvisningar, se bilaga 11.

Boins_rtor: Kvartalsrapport över bostadsinstitutens in- och utlåningsräntor. Räntan redovisas som beloppsvägt genomsnitt av räntesatser, dels per produkt/sector dels totalt. Rapporteras av samtliga bostadsinstitut.

För blankett som gäller per juni 2004, se bilaga 12.

För blankett som gäller per september och december 2004, se bilaga 13.

För anvisningar, se bilaga 14.

R247: Månadsrapport över emissioner avseende obligations- och förlagslån för annans räkning. Rapporteringen avser under månaden emitterat belopp, brutto.

För blankett och anvisningar som gäller t.o.m. november 2004, se bilaga 15.

För blankett och anvisningar som gäller fr.o.m. december 2004, se bilaga 16.

R248: Månadsrapport över egna emissioner avseende obligations- och förlagslån på den svenska marknaden. Rapporteringen avser under månaden emitterat belopp.

För blankett och anvisningar som gäller t.o.m. november 2004, se bilaga 17.

För blankett och anvisningar som gäller fr.o.m. december 2004, se bilaga 18.

6099: Månadsrapport avseende upplåningsspecifikation för Bostadsfinansierande kreditmarknadsföretag. Rapporteringen avser bruttoflöden och ställningsuppgifter.

För blankett som gäller t.o.m. november 2004, se bilaga 19.

För blankett som gäller fr.o.m. december 2004, se bilaga 20.

För anvisningar, se bilaga 21.

R710: Månadsrapport över certifikat (exklusive bankcertifikat) avseende emissioner på den svenska marknaden för annans räkning. Rapporteringen avser ställningsvärden vid månads slut.

För blankett och anvisningar som gäller t.o.m. november 2004, se bilaga 22.

För blankett och anvisningar som gäller fr.o.m. december 2004, se bilaga 23.

RIPS: Kvartalsrapport över Individuellt pensionssparande. Rapporteringen avser ställningsvärden vid kvartalets slut och förändringsvärden under kvartalet.

För blankett som gäller t.o.m. kvartal 3 2004, se bilaga 24.

För blankett som gäller fr.o.m. kvartal 4 2004, se bilaga 25.

För anvisningar, se bilaga 26.

RUTS: Kvartalsrapport över utländska tillgångar och skulder. Rapporteringen avser ställningen vid kvartalets slut. Rapporten består av ett antal delblanketter enligt nedan.

För anvisningar, se bilaga 27.

RUTSsv: MFI i Sverige samt deras filialer i utlandet. Fordringar och skulder i Sverige gentemot utlandet. (Filialernas fordringar och skulder dras bort från moderrapporten men mellanhavandena ligger kvar vilket ger Svenska fordringar och skulder gentemot utlandet.)

För blankett, se bilaga 28.

RUTSkoBIS: Svenskägda MFI:s (inklusive filialer) fordringar och garantier gentemot utlandet.

För blankett, se bilaga 29.

RUTSkoBISl: Svenskägda MFI:s filialer i utlandet. Lokala fordringar och skulder i lokal valuta.

För blankett och anvisningar, se bilaga 30.

RUTSkoBISd: Svenskägda MFI:s dotterbolag i utlandet. Fordringar och garantier gentemot utlandet samt lokala fordringar och skulder i lokal valuta.
För blankett, se bilaga 31.

RUTSkoBISh: Utlandsägda MFI i Sverige. Fordringar på hemlandet.
För blankett, se bilaga 32.

BIS derivat: Halvårsrapport över OTC derivat. Rapporteringen sker halvårsvis och avser ställningen per den 30 juni och 31 december.

För blankett och anvisningar som gäller juni 2004, se bilaga 33.

För blankett och anvisningar som gäller december 2004, se bilaga 34.

Utöver ovanstående insamling av blanketter inhämtar SCB enstaka uppgifter från eller via nedanstående myndigheter:

Riksgäldskontoret:

- Den svenska statsskulden. Rapporteringen avser ställnings- och förändringsvärden vid månads slut, se bilaga 35.

Riksbanken:

- MFI-rapportering till ECB, se bilaga 36.
- Riksbankens tillgångar och skulder samt uppgift över avista valutaflöden vid månads slut, se bilaga 37.
- Utlandets innehav av statsskuldväxlar. Rapporteringen avser ställningsvärden vid månads slut, se bilaga 38.

Statistiska centralbyrån:

- Livförsäkringsbolagens, AP-fondernas och premiepensionsmyndighetens placeringar i penningmarknadsinstrument utgivna av den svenska staten i total valuta. Rapporteringen avser ställningsvärde vid kvartalets slut, se bilaga 39 och 40.
- Obligationer på den svenska marknaden emitterade av icke-finansiella företag och investmentbolag. Rapporteringen avser ställningsvärde vid kvartalets slut, se bilaga 41.
- Kommuners och landstings emitterade obligationer. Rapporteringen avser ställningsvärde vid kvartalets slut, se bilaga 42.

Finansinspektionen:

- Vissa balans- och resultatposter för MFI (exempelvis ränteintäkter och kreditförluster). Rapporteringen avser ställningsvärde vid kvartalets slut och förändringsvärden under kvartalet, se bilaga 43.

2.4 Insamlingsförfarande

De institut som rapporterar blanketterna elektroniskt laddar ner dessa i Excelformat från SCB:s webbplats, www.fmrwebb.scb.se, och skickar in dessa elektroniskt till SCB. Uppgiftslämnaren kontrollerar själv att blanketterna är konsistenta innan de skickas in till SCB. Eventuella felaktiga summeringar och liknande listas, varifrån uppgiftslämnaren kan klicka sig fram direkt till felkällan.

De fåtal institut som rapporterar blanketterna i pappersformat skickar in blanketterna via post eller fax till SCB, som indaterar uppgifterna i en tom blankett och skickar in den elektroniskt i SCB:s FMR-system för uppgiftslämnarens räkning.

Månadsstatistiken ska vara SCB tillhanda senast 9:e bankdagen efter månadsskifte, kvartalsstatistiken en kalendermånad efter kvartalsskifte och halvårsstatistiken cirka 45 kalenderdagar efter halvårsskifte. Uppgiftslämnare som inte inkommit i tid noteras för vidare befordran till Riksbanken. De uppgiftslämnare som inte skickat in blanketterna i tid kontaktas via e-post eller telefon.

Uppgiftslämnarplikt föreligger enligt lag och bortfallet vid leverans är försumbart. MFI-blanketter som inte inkommit i tid för leverans imputeras, dvs. ställningsvärdet från föregående månad eller kvartal används. För mer information angående imputeringsförfarandet se avsnitt 4.1.2.

2.5 Databeredning

Vid elektronisk rapportering har uppgiftslämnaren kunnat utnyttja kontrollfunktioner. De inkomna blanketterna genomgår ytterligare en konsistenskontroll. Därutöver görs en tidsseriegranskning för att identifiera och kontrollera felaktigheter och större förändringar. Värden i den inskickade blanketten som skiljer sig mycket, både i absoluta och relativa tal, dels mot närmast föregående rapportperiod och dels mot ett genomsnitt av de senaste rapportperioderna kontrolleras och uppgiftslämnaren kontaktas vid behov. Då blanketten anses godkänd ska den tilldelas status Godkänd för att lagra värdena i databasen.

Varje leverans tidsseriegranskas även på aggregerad nivå, s.k. makrogranskning. Vid makrogranskning identifieras enskilda institut som bidrar till stora skiftningar i aggregerade totaler.

Utöver ovanstående kontroller görs ytterligare kontroller specifikt för vissa blanketter som specificeras enligt nedan:

MFI-BLANKETTEN

I konsistenskontrollen för MFI-blanketten visas även eventuella negativa ställningsvärden. Det ska normalt inte förekomma negativa stockar, utom möjligtvis på balanserad vinst och förlust samt upplupet resultat. I blanketten kontrolleras även att verkligt, nominellt och bokfört värde alltid är fullständigt ifyllda och att det inte är en orimligt stor skillnad mellan de olika värderingskolumnerna.

För de institut som har filialer i utlandet samlas även en filialrapport in. För vissa leveranser skall sedan svensk del beräknas som moder minus filialer. Avstämning görs att filialerna inte har större värden än modern på ställningsvärdena samt att eventuella mellanhavanden mellan moder och filial har rapporterats korrekt.

Vid kontroll av leasingobjekt skall ingående balans, aktuell rapportperiod, vara lika med utgående balans, föregående rapportperiod.

6099 UPPLÅNINGSSPECIFIKATION FÖR BOSTADSFINANSIERANDE KREDITMARKNADSFÖRETAG
Avstämning mot MFI-blanketten görs. Emitterat belopp minus amorterat/inlöst/återköpt belopp skall vara ungefär lika med nettoförändringen under månaden i MFI-blanketten. Även stockvärdena stäms av.

R248 OBLIGATIONS- OCH FÖRLAGSLÅN

Avstämning för bostadsinstitut görs mot blankett 6099 avseende obligationer och förlagslån som emitterats under månaden.

RIPS KVARTALSRAPPORT ÖVER INDIVIDUELLT PENSIONSSPARANDE

Avstämning görs att ingående balans, totalt och nedbrutet på ett antal poster, aktuell rapportperiod är lika med utgående balans föregående rapportperiod.

UTLÄNDSKA TILLGÅNGAR OCH SKULDER (RUTS)

Konsistenskontroll görs mellan moder och filialer för att kontrollera att filialen inte har rapporterat större värde än moderbolaget.

3 Slutliga observationsregister

3.1 Produktionsversioner

I det här dokumentet (SCBDOK) har framtagningen av nedanstående slutliga observationsregister beskrivits.

Tablå: Statistikens slutliga observationsregister.

Register	Registervariant	Registerversion
Riksbankens finansmarknadsstatistik (FMR)	Indata	2004

Fortsatt dokumentation, av registrens detaljerade innehåll (i MetaPlus), finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m. Dokumentationen finns på www.metadata.scb.se. Klicka dig fram med hjälp av namnen på Register, Registervariant och Registerversion som finns angivna i ovanstående tablå.

3.2 Arkiveringsversioner

Arkivering sker av produktionsversionerna i 3.1.

3.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången

Inga särskilda erfarenheter finns från denna undersökningsomgång. Arbetet har gått helt enligt plan.

4 Statistisk bearbetning och redovisning

4.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

4.1.1 Urval

FMR-statistiken består endast av totalundersökningar, vilket resulterar i att urvalsfel inte förekommer och skattningar inte är nödvändiga. Dock kan nämnas att MFI-blanketten rapporteras med varierad rapporteringsfrekvens (månad eller kvartal) beroende på institutens storlek (för närmare information se avsnitt 4.1.2 nedan).

4.1.2 Imputering och Bortfallshantering

Vid de månadsvisa beräkningarna av MFI-blanketten imputeras ställningsvärdena för utgående balans och beviljat belopp för de institut som är kvartalsrapportörer (se avsnitt 0.12 och 2.2) med senast inrapporterade kvartalsvärde. Kvartalsrapportörernas andel av den totala balansomslutningen är dock så liten att denna skattning inte anses ändra utfallet av undersökningen. För övriga blanketter sker ingen imputering.

För de MFI-blanketter som inte inkommit i tid för leverans imputeras ställningsvärdet från senast inrapporterade rapportperiod. För övriga blanketter genomförs ingen bortfallsåtgärd.

4.1.3 Antaganden

Fr.o.m. december 2003 sammanställer och levererar SCB lån till motpartssektorn hushåll fördelat på ändamålen konsumtionskrediter, bolån och övriga ändamål. Eftersom de finansiella instituten i Sverige i regel inte frågar sina kunder om lånets ändamål samlar SCB istället in uppgifter om med vilken säkerhet lånet är taget. SCB approximerar därefter lånets ändamål utifrån dess säkerhet i kombination med långgivarens sektortillhörighet och motpartens sektortillhörighet.

Nedan följer en kort förklaring över hur ändamålet för ett lån approximeras.

KONSUMENTKREDITER

För alla institut förutom bostadsinstitut räknas lån utan säkerhet (blanco) och lån garanterat av andra än stat och kommun (övrig borgen) till övriga hushåll som konsumtionskrediter. Övriga hushåll är alla hushåll förutom företagarhusåll och HIO¹⁰. Inga lån från bostadsinstitut räknas till konsumtionskrediter.

BOLÅN

Bolån beräknas olika beroende på om lånet inrapporterats av bostadsinstitut eller andra institut. För bostadsinstitut räknas samtliga lån till övriga hushåll som bolån. För övriga institut räknas lån till övriga hushåll med säkerheterna småhus och bostadsrätt som bolån.

¹⁰ Hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HIO). Icke vinstdrivande organisationer som inte är marknadsproducenter och som betjänar hushållssektorn med syfte att tillvarata hushållens intressen eller bedriva humanitär hjälpverksamhet.

ÖVRIGA ÄNDAMÅL

Övriga ändamål beräknas olika beroende på om lånet inrapporterats av bostadsinstitut eller andra institut. För bostadsinstitut räknas alla lån till företagarkushåll och HIO som övriga ändamål. För övriga institut räknas alla lån till företagarkushåll och HIO samt lån till övriga hushåll taget med annan säkerhet än övrig borgen, småhus eller bostadsrätt som övriga ändamål.

4.2 Redovisningsförfaranden

De tekniska kanaler som används vid statistikleveranser är GESMES via FTP och Excel via e-post. För mer information om vilka leveranser som skickas via vilka kanaler se avsnitt 1.3.

Förutom de standardiserade publikationer och leveranser som nämns i avsnitt 1.3, kan även specialbearbetningar beställas från SCB mot betalning. För analys och användning av statistiken se avsnitt 0.11.